दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार ऊर्जा विभागाच्या अधिपत्याखालील विद्युत निरीक्षणालयाच्या आस्थापनेवरील गट-अ ते गट-ड संवर्गातील पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र. मुविनि-२०२१/ प्र. क्र. २६ / ऊर्जा-५

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक: ०१ जुलै, २०२१.

संदर्भ: १) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्र. अपंग-२००४/प्र.क्र. ३३२/सेवा-३, दि. १९/०७/२००८

- २) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६.
- 3) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र.दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दि.१२.११.२०२०.
- ४) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि. ०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना.
- ५) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र.दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दि. ०२.०२.२०२१.
- ६) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. मुविनि-२०२१/प्र.क्र. २६/ऊर्जा-५, दि. १७/०५/२०२१.
- ७) प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीच्या दि. २२ व २३ फेब्रुवारी, २०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ८) मुख्य विद्युत निरीक्षक, मुंबई यांचे पत्र क्र. मुविनि/कार्या-२/६८३/२०२१ दि. १५/०६/२०२१.

प्रस्तावनाः

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगांसाठी शासन सेवेतील पदांची पदसुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार केंद्र शासनाने संदर्भ क्र. ४ येथील दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी प्रसिध्द केली आहे. त्याअनुंगाने केंद्र शासनाने पदसुनिश्चिती करून दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेली गट-अ ते गट-ड मधील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत अशा पदांबाबत, केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या यादीतील ज्या पदांचे कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरूप व प्रचित वेतनश्रेणी राज्य शासन सेवेतील पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्याच्या सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संदर्भ क्र. ५ येथील शासन निर्णयान्वये देण्यात आल्या आहेत. सदर शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार विद्युत निरीक्षणालयातील २३ पदापैकी १३ पदे दिव्यांगांसाठी सदर्भ क्र. ६ अन्वये सुनिश्चित करण्यात आली आहेत. उर्वरित पदांपैकी (१) मुख्य विद्युत निरीक्षक, (२) अधीक्षक अभियंता, (३) विद्युत निरीक्षक, (४) सहाय्यक विद्युत निरीक्षक, (५) सहाय्यक अभियंता श्रेणी-२ (६) शाखा अभियंता/किनष्ठ अभियंता

(७) जीपचालक व (८) चौकीदार ही पदे केंद्र शासनाच्या दि. ०४/०१/२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेमध्ये नमूद नसल्याने याबाबतचा प्रस्ताव प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीच्या दिनांक २२/०२/२०२१ रोजीच्या बैठकीत विचारार्थ ठेवण्यात आला. तज्ञ समितीने केलेल्या शिफारशींच्या अनुषंगाने विद्युत निरीक्षणालयातील सदर पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ अन्वये केंद्र शासनाने संदर्भ क्र. २ येथील दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या गट-अ ते गट-ड मधील पदांच्या यादीमधील जी पदे विद्युत निरीक्षणालयाच्या आस्थापनेवर आहेत व सदर यादीतील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी विद्युत निरीक्षणालयाच्या आस्थापनेवरील पदांशी समान आहेत अशी एकूण १३ पदे संदर्भ क्र. ६ अन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्यात आली आहेत. उर्वरित नाईक हे पद सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र-अ मध्ये दर्शविल्यानुसार दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहे.

- २. तसेच प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीच्या दि. २२/०२/२०२१ रोजीच्या बैठकीच्या इतिवृत्तानुसार विद्युत निरीक्षणालयातील उर्वरित ८ पदांपैकी (१) जीपचालक व (२) चौकीदार ही दोन पदे समितीच्या शिफारशीनुसार दिव्यांग प्रवर्गासाठी सुनिश्चित करण्यातून वगळण्यात येत आहेत व उर्वरित (१) मुख्य विद्युत निरीक्षक, (२) अधीक्षक अभियंता, (३) विद्युत निरीक्षक, (४) सहाय्यक विद्युत निरीक्षक, (५) सहाय्यक अभियंता श्रेणी-२ व (६) शाखा अभियंता/कनिष्ठ अभियंता ही ६ पदे विवरणपत्र-ब मध्ये दर्शविल्यानुसार दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहे.
- ३. सदर शासन निर्णय, केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि. ०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना व सामाजिक न्याय विभागाच्या दि. ०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०७०११६२६०१६८१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रशांत पुं. बडगेरी) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४. मा. मंत्री (ऊर्जा) नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
- ५. मा. राज्यमंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

- ६. मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७. मा. विधानपरिषद/विधानसभा सर्व सदस्य.
- ८. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ९. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११. प्रधान सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
- १२. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण आयुक्तालय, पुणे.
- 93. मुख्य विद्युत निरिक्षक, उ., ऊ. व का. विभाग, तिसरा मजला, प्रशासकीय इमारत, रा. चें. मार्ग, चेंबूर पूर्व, मुंबई.
- १४. सहसचिव/उपसचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
- १५. अधीक्षक अभियंता, प्रादेशिक विद्युत निरीक्षण मंडळ, मुंबई/पुणे/औरंगाबाद/नागपुर.
- १६. निवड नस्ती (ऊर्जा-५).

शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. मुविनि-२०२१/प्र.क्र. २६ /ऊर्जा-५, दि. ०१ जुलै, २०२१ चे सहपत्र केंद्र शासनाच्या दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या यादीमधील गट-अ ते गट-ड मधील जी पदे विद्युत निरीक्षणालयाच्या आस्थापनेवर आहेत अशी पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करणे

विवरणपत्र-अ

अ. क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
9	नाईक	S, ST, W, BN, L,	a) B, LV,	कार्यालय प्रमुख यांनी सोपविलेली कार्यालयीन कामे करणे तसेच	सर्व काम मुख्यालया मध्येच
		KC, PP, MF, SE,	b) D, HH	गट-ड मधील कर्मचाऱ्यांवर देखरेख ठेवणे.	करावयाचे आहे. असे काम
		H, C	c) OL, OAL, CP, LC,		कर्मचारी एकटयाने करतो.
			Dw, AAV		आवश्यकता भासल्यास नेमून
			d) ASD (M), ID, SLD,		 दिलेले काम करण्यासाठी
			MI		साधन व उपयंत्राच्या (aid and
			e) MD involving (a) to		•
			(d)		. ' ' '
			above		करू शकतो.

केंद्र शासनाच्या दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेमध्ये समाविष्ट नसलेल्या विद्युत निरीक्षणालयातील पदांबाबत प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय दि. ०२/०२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करणे विवरणपत्र-ब

अ. क्र.	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये	शेरा
9	मुख्य विद्युत निरीक्षक	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, C	a) LV b) HH c) OL, OA, DW d) ASD (M), MI, SLD e) MD including (a) to (d) above	विद्युत शुल्क व वीज विक्रीकर महसूल गोळा करणे, विद्युत अधिनियम, २००३ व त्याखालील विनियम व नियम यातील तरतुर्दीची राज्यात अंमलबजावणी करणे, विद्युत ठेकेदारांना अनुज्ञप्ती मंजूर करणे, विद्युत पर्यवेक्षक, तारतंत्री यांच्या परीक्षा घेऊन उत्तीर्ण उमेदवारांना प्रमाणपत्र देणे यासाठी प्रस्थापित केलेल्या अनुज्ञापक मंडळाचे अध्यक्ष म्हणून काम पाहणे, दर्जा नियंत्रण आदेश, १९८१, १९८८, १९९३ व २००३ अंतर्गत प्रमाणपत्रे देणे यासाठी शासनाचे नियुक्त केलेले "समुचित प्राधिकारी" म्हणून काम पाहणे, २२० केव्ही पेक्षा जास्त विद्युत दाब असलेल्या वीज संचमांडणीचे नकाशांना मंजुरी देणे, प्रथम निरीक्षण करणे, ५०० केव्ही व त्यावरील एच.व्ही.डी.सी. विद्युत दाब असलेल्या वीज संचमांडणीचे नकाशांना मंजुरी देणे, प्रथम निरीक्षण करणे व ऊर्जापित करण्यासाठी परवानगी देणे, नवीन वीज निर्मिती केंद्राचे सर्व वीज संचमांडणीच्या नकाशांना मंजुरी देणे, प्रथम निरीक्षण करणे व ऊर्जापित करण्यासाठी परवानगी देणे, महाराष्ट्र उद्घाहने, सरकते जीने व सरकते मार्ग अधिनियम, २०१८ यातील तरतुर्दीची अंमलबजावणी करणे, भारतीय मानक ब्युरो (BIS) नवी दिल्ली भारत सरकारचे लिफ्ट व एस्कलेटर समिती ET-२५ चे अध्यक्ष असून मानकात सुधारणा सूचविणे व ते भारतीय मानक संस्थेव्दारे प्रसिध्द करणे, विद्युत निरीक्षणालयाचे संपूर्ण कामकाजावर प्रशासकीय नियंत्रण ठेवणे.	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय दि. ०२/०२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार.
२	अधीक्षक अभियंता	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, C	a) LV b) HH c) OL, OA, DW d) ASD (M), MI, SLD e) MD including (a) to (d) above	वीज वितरण व पारेषण कंपन्यांचे तसेच खाजगी ग्राहकांच्या अति उच्च दाब संच मांडण्याचे नकाशा मंजुरी प्रथम (नवीन) निरीक्षण, वीज संच मांडणी ऊर्जापीत करण्याची परवानगी, वार्षिक निरीक्षण करणे, अतिउच्चदाब ग्राहकांचे कॅप्टीव्ह नवीन जनरेटिंग स्टेशनचे निरीक्षण करणे. विद्युत पर्यवेक्षक व तारतंत्री यांच्या परीक्षा आयोजित करणे, वीज संच	विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार व

				मांडणीचे नकाशांना मंजुरी देणे, वीज निर्मिती केंद्राचे (पारंपारिक आणि अपांरपारिक)वार्षिक निरीक्षण करणे, पारंपारिक आणि अपांरपारिक ऊर्जा स्रोत वीज निर्मिती केंद्राची नकाशा मंजुरी, प्रथम निरीक्षण व ऊर्जापित करण्याची परवानगी देणे, विद्युत कायदा, २००३ मधील कलम १२६ नुसार परवानाधारकाने मध्यम दाब संचमांडणी केलेल्या अनिधकृत वीज वापर निर्धारण विरुध्द अपील प्रकरणी कलम १२७ अन्वये निर्णय देणे व अंमलबजावणी करणे, मुख्य विद्युत निरीक्षक यांनी निर्देशित केलेली इतर कामे, विद्युत साहित्याचे उत्पादन दर्जा नियंत्रण कायद्याचे अंतर्गत तपासणी/अंमलबजावणी करुन त्याचा अहवाल मुख्य विद्युत निरीक्षक यांना विहीत वेळेत सादर करणे, अनुज्ञापक मंडळाकडून देण्यांत आलेल्या विद्युत ठेकेदार परवान्यांचे नुतनीकरण करणे.	दि. ०२/०२/२०२१ रोजीच्या
3	विद्युत निरीक्षक	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, C	a) LV b) HH c) OL, OA, DW d) ASD (M), MI, SLD e) MD including (a) to (d) above	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य

				पदवी/विद्युत पदविकाधारक) अभियंते इत्यादी यांना विद्युत पर्यवेक्षकाचा	
				परवाना देणे, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतून उत्तीर्ण झालेले तारतंत्री व	
				विजतंत्री हयांना तारतंत्रीचा परवाना देणे, स्वतः पर्यवेक्षक असलेल्या	
				व्यक्तीस विद्युत ठेकेदार अनुज्ञप्ती देणे.	
				3	
8	सहाय्यक वि	द्युत S, ST, W, BN, L	a) LV	पुरवटाकारांच्या नवीन वितरण रोहीत्र व पुरवटाकारांच्या उच्चदाब नवीन	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व
	निरीक्षक	KC, PP, MF, RW	b) HH	सचमांडणीचे निरीक्षण करणे, परवानाधारकाच्या उच्चदाब नवीन	
		SE, C	c) OL, OA, DW	संचमांडण्या व खाजगी उच्च दाब वीज संच मांडणीचे वार्षिक निरीक्षण	अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने
			d) ASD (M), MI, SLD	करणे, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी व परवाना-धारकांच्या २२	केलेल्या शिफारशीनुसार व
			e) MD including (a) to (d)	के.व्ही. पर्यंत वीज स्विचिंग व उप केंद्राचे वार्षिक निरीक्षण करणे, विद्युत	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य
			above	निरीक्षकांनी आदेशीत केल्याप्रमाणे मानवी प्राणांतिक अपघाताची आणि	विभाग, शासन निर्णय
				इतर प्राण्यांच्या प्राणांतिक अपघातांची तसेच सर्व प्रकारच्या अप्राणांतिक	दि. ०२/०२/२०२१ रोजीच्या
				अपघातांची चौकशी करुन अहवाल सादर करणे, विद्युत विषयक आगीच्या	शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार.
				तक्रारीची/अपघातांच्या प्राप्त अहवालाची तपासणी करुन विद्युत निरीक्षक	g g
				यांना सादर करणे, लघु व मध्यम दाब वीज ग्राहकांच्या वीज	
				संचमांडणीच्या सुरक्षितेच्या दृष्टीकोनातून तक्रारीची चौकशी करणे,	
				मल्टीप्लेक्स वगळता कायम सिनेमागृहे/नाटयगृहे यांचे वार्षिक निरीक्षण	
				करणे, व्हिडीओ सिनेमा व फिरती चित्रपटगृहे व सर्व प्रकारच्या तात्पुरत्या	
				संच मांडण्या हयांचे निरीक्षण करणे, मान्यता देणे व परवानगी देणे,	
				अधीक्षक अभियंता व विद्युत निरीक्षक यांनी सोपविलेली इतर कामे,	
				परवाना धारकाचे विद्युत वितरण केंद्रांची वार्षिक निरीक्षणे करणे	
y	सहाय्यक अभि	यंता S, ST, W, BN, L	a) LV	पुरवडाकारांच्या ६५० केव्हीए पर्यंत क्षमतेच्या बदललेल्या वितरण	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व
		खा KC, PP, MF, RW		रोहीत्रांचे निरीक्षण करणे, विद्युत निरीक्षक व सहायक विद्युत निरीक्षक	विशेष सहाय्य विभाग यांच्या
	अभियंता /क	नेष्ठ SE, C	c) OL, OA, DW	यांनी सोपाविलेली इतर कामे, सहायक विद्युत निरीक्षक यांनी निर्देशित	अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने
	अभियंता		d) ASD (M), MI, SLD	केल्याप्रमाणे विद्युत वितरण केंद्राचे वार्षिक निरीक्षण करणे, कार्यक्षेत्रातील	केलेल्या शिफारशीनुसार व
			e) MD including (a) to (d)	अपघात प्रवण स्थळांचे सर्वेक्षण,निरीक्षण करणे व दोषनिवारणासाठी	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य
			above	उचित कार्यवाही करणे, विद्युत अपघात चौकशी प्रकरणी विद्युत	विभाग, शासन निर्णय
				निरीक्षक/सहा.विद्युत निरीक्षक यांनी निर्देशित केल्यानुसार मदत करणे,	दि. ०२/०२/२०२१ रोजीच्या
				जळीत प्रकरणांची चौकशी करुन सहाय्यक विद्युत निरीक्षक यांना अहवाल	शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार.
				सादर करणे, प्राप्त सुचनांनुसार उद्वाहनांचे वार्षिक निरीक्षण करणे.	
		1	1	I .	

દ્દ	जीपचालक	 	पेट्रोल किंवा डिजेल वर चालणारी जीप चालविणे.	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व
(9	चौकीदार	 	कार्यालयाबाहेर पहारा देणे.	विशेष सहाय्य विभाग यांच्या
				अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीने
				केलेल्या शिफारशीनुसार
				वगळण्यात येत आहे.

Abbreviation

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr.No.	Abbreviation	Long Form
1	В	Blind	12	DW	Dwarfism
2	LV	Low Vision	13	AAV	Acid Attack Victim
3	D	Deaf	14	ASD	Autism Spectrum Disorder (M-Mild, MoD- Moderate)
4	НН	Hard of Hearing	15	ID	Intellectual Disability
5	OL	One Leg	16	SLD	Special Learning Disability
6	OAL	One Arm and One Leg	17	MI	Mental Illness
7	CP	Cerebral Palsy	18	MD	Multiple Disabilities
8	LC	Leprosy Curd	19	OA	One Arm
9	BA	Both Arms	20	BL	Both Leg
10	BLOA	Both Leg and One Arm	21	BLA	Both Legs Arms
11	MDy	Muscular Dystrophy			

Abbreviation

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr.No.	Abbreviation	Long Form
1	S	Sitting	9	PP	Pulling & Pushing
2	ST	Standing	10	MF	Manipulation with Fingers
3	W	Walking	11	SE	Seeing
4	BN	Bending	12	H	Hearing
5	L	Lifting	13	С	Communication
6	KC	Kneeling and Crouching	14	JU	Jumping
7	CRL	Crawling	15	CL	Climbing
8	RW	Reading and Writing			